

Templed

Rheoli Safleoedd Rhandiroedd Pecyn Cymorth: Cyfansoddiad Enghreifftiol ar gyfer cymdeithas fach anghorfforedig

Rhagarweiniad

Mae Ffermydd a Gerddi Cymdeithasol wedi gweithio gyda Llywodraeth Cymru i gynhyrchu pecyn o adnoddau i helpu sicrhau fod awdurdodau lleol ac eraill sy'n gysylltiedig â rheoli safleoedd rhandiroedd yng Nghymru yn manteisio i'r eithaf ar botensial y safleoedd ar gyfer y boblogaeth leol.

Gyda chefnogaeth Llywodraeth Cymru, mae FfaGC Cymru wedi llunio dogfen cyfarwyddyd ar gyfer awdurdodau lleol, tyfwyr a grwpiau tyfu yng Nghymru sy'n cynnwys trosolwg o ran rheoli safleoedd rhandiroedd.

Mae'r daflen ffeithiau hon yn un o gyfres sy'n rhoi mwy o fanylion ar y pynciau amrywiol sy'n rhan o'r Cyfarwyddyd.

Mae'r pecyn cymorth yn cynnwys cyfres o daflenni ffeithiau sy'n ehangu ar bynciau amrywiol sy'n cael sylw yn y Canllawiau.

Mae'r pecyn cymorth hefyd yn cynnwys detholiad o dempledi sampl tenantiaeth a dogfennau cyfreithiol eraill i gynorthwyo gyda rheoli safle.

Gellir lawrlwytho'r holl adnoddau hyn o:

www.farmgarden.org.uk/allotment-site-management-toolkit

Sut i ddefnyddio'r cyfansoddiad hwn

Gellir addasu'r cyfansoddiad model hwn i gyd-fynd â'r amgylchiadau ar lawr gwlad ar unrhyw safle rhandiroedd.

Cyfansoddiad Enghreifftiol ar gyfer cymdeithas fach anghorfforedig

---

1) Enw

Enw'r grŵp fydd Cymdeithas Rhandiroedd .....

2) Nodau

Nodau Cymdeithas Rhandiroedd ..... fydd:

.....
.....
.....

3) Aelodaeth

a) Mae aelodaeth yn agored i unrhyw un sydd:

i) .....

ii) .....

iii) .....

b) Bydd aelodaeth yn cychwyn unwaith y derbynnir y ffurflen ymaelodi a'r taliad am y flwyddyn gyntaf.

c) Cytunir ar ffi aelodaeth flynyddol, yn y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol (CCB) fydd yn daladwy gan bob aelod.

ch) Bydd yr Ysgrifennydd Aelodaeth yn cadw rhestr aelodau.

4) Rhoi'r gorau i fod yn aelod

a) Gall aelodau ymddiswyddo ar unrhyw adeg trwy ysgrifennu at yr ysgrifennydd.

b) Bydd y pwyllgor yn cysylltu ag unrhyw aelod sydd heb dalu ffi aelodaeth am flwyddyn, fydd wedyn yn penderfynu a ydynt yn tybio fod yr aelod dan sylw wedi ymddiswyddo.

c) Ni chaniateir unrhyw ymddygiad ymosodol, gan gynnwys sylwadau hiliol, rhywiol neu lidiol. Gellir gofyn i unrhyw un sy'n ymddwyn mewn ffordd ymosodol neu sy'n torri polisi cyfleoedd cyfartal beidio â mynychu unrhyw gyfarfodydd pellach, neu i ymddiswyddo o'r grŵp os na dderbynnir ymddiheuriad neu os bydd yr ymddygiad yn digwydd eto. Bydd gan yr unigolyn dan sylw'r hawl i gael ei glywed gan y pwyllgor rheoli, yng nghwmni ffrind, cyn gwneud penderfyniad terfynol.

5) Cyfleoedd cyfartal

Ni fydd Cymdeithas Rhandiroedd .....yn gwahaniaethu ar sail cenedl, hil, lliw, tarddiad ethnig neu genedlaethol, rhywioldeb, anabledd, crefydd neu gredoau gwleidyddol, statws priodasol neu oedran.

6) Swyddogion a'r pwyllgor

a) Pwyllgor sy'n cael ei ethol yn y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol fydd yn gyfrifol am fusnes y grŵp. Bydd y pwyllgor yn cwrdd fel bo angen, a heb fod yn llai na phedair gwaith y flwyddyn.

b) Bydd y Pwyllgor yn cynnwys [noder y nifer] o aelodau, a bydd yn cynnwys [noder y nifer] o swyddogion a [noder y nifer] o aelodau'r pwyllgor. Gellir cyfethol hyd at [noder y nifer] o aelodau ychwanegol ar y pwyllgor yn unol â dewis y pwyllgor.

c) Bydd rolau'r swyddogion fel a ganlyn:

i) Cadeirydd, fydd yn cadeirio cyfarfodydd cyffredinol a chyfarfodydd y pwyllgor

ii) Ysgrifennydd, fydd yn gyfrifol am gymryd cofnodion ac am ddsbarthu papurau

iii) Ysgrifennydd Aelodaeth, fydd yn gyfrifol am gadw cofnod o aelodau

iv) Trysorydd, fydd yn gyfrifol am gadw cyfrifon y gymdeithas.

- ch) Os bydd un o'r swyddogion yn ymddiswyddo yn ystod y flwyddyn, bydd Cyfarfod Cyffredinol nesaf yr aelodau'n ethol swyddog yn ei le.
- d) Bydd y pwyllgor yn cysylltu ag unrhyw aelod o'r pwyllgor nad yw'n bresennol mewn cyfarfod, heb anfon ymddiheuriadau, am gyfnod o dri mis, ac yn gofyn a yw am ymddiswyddo.
- dd) Bydd cyfarfodydd y Pwyllgor yn agored i unrhyw aelod o Gymdeithas Rhandiroedd [noder yr enw] sydd am fod yn bresennol, fydd yn cael siarad ond nid pleidleisio.

7) Y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol

- a) Cynhelir Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol (CCB) o fewn pymtheg mis i'r CCB diwethaf.
- b) Bydd pob aelod yn derbyn hysbysiad ysgrifenedig o leiaf tair wythnos cyn dyddiad y cyfarfod, sy'n nodi lleoliad, dyddiad ac amser y cyfarfod.
- c) Dylid anfon enwebiadau ar gyfer swyddogion y pwyllgor at yr Ysgrifennydd cyn y cyfarfod, neu yn ystod y cyfarfod.
- ch. Y cworwm ar gyfer y CCB fydd 10% o'r aelodaeth neu 10 aelod, pa un bynnag yw'r nifer fwyaf.
- d) Yn y CCB:
  - i) Bydd y Pwyllgor yn cyflwyno adroddiad o waith Cymdeithas Rhandiroedd [noder yr enw] dros y flwyddyn aeth heibio.
  - ii) Bydd y Pwyllgor yn cyflwyno cyfrifon Cymdeithas Rhandiroedd [noder yr enw] am y flwyddyn aeth heibio.
  - iii) Cynhelir etholiadau i ethol Swyddogion a'r Pwyllgor am y flwyddyn nesaf.
  - iv) Caiff unrhyw gynigion a gyflwynwyd i'r Ysgrifennydd o leiaf 7 diwrnod cyn y cyfarfod eu trafod.

8) Cyfarfodydd Cyffredinol Arbennig

- a) Bydd yr Ysgrifennydd yn galw Cyfarfod Cyffredinol Arbennig ar gais mwyafrif y pwyllgor neu o leiaf wyth aelod arall sy'n anfon cais ysgrifenedig at y Cadeirydd neu'r Ysgrifennydd sy'n nodi'r rheswm dros eu cais.
- b) Cynhelir y cyfarfod o fewn dau ddeg un diwrnod i dderbyn y cais.
- c) Bydd pob aelod yn derbyn pythefnos o rybudd o gyfarfod cyffredinol arbennig sy'n nodi lleoliad, dyddiad amser ac agenda'r cyfarfod, a gellir cyflwyno'r rhybudd dros y ffôn, drwy ebost neu'r post.
- ch) Y cworwm ar gyfer Cyfarfod Cyffredinol Arbennig fydd 10% o'r aelodaeth neu 10 aelod, pa un bynnag yw'r nifer fwyaf.

9) Cyfarfodydd Cyffredinol

- a) Mae Cyfarfodydd Cyffredinol ar agor i bob aelod, ac fe'u cynhelir o leiaf unwaith bob 3 mis, neu'n amlach os oes angen.
- b) Bydd pob aelod yn derbyn pythefnos o rybudd o gyfarfod cyffredinol, sy'n nodi lleoliad, dyddiad, amser a'r agenda, a gellir cyflwyno'r rhybudd dros y ffôn, drwy ebost neu'r post.
- c) Y cworwm ar gyfer Cyfarfod Cyffredinol fydd 10% o'r aelodaeth neu 5 aelod, pa un bynnag yw'r nifer fwyaf.

10) Cyfarfodydd Pwyllgor

- a) Gall y Cadeirydd neu'r Ysgrifennydd galw cyfarfodydd pwyllgor. Mae'n rhaid rhoi rhybudd o 7 diwrnod i aelodau'r pwyllgor cyn dyddiad y cyfarfod.
- b) Y cworwm ar gyfer cyfarfodydd Pwyllgor yw tri aelod o'r Pwyllgor.

11) Rheolau a Gweithdrefnau cyfarfodydd

- a) Caiff unrhyw gwestiwn sy'n cael ei ddwyn gerbron cyfarfod ei drafod yn agored, a bydd y cyfarfod yn ceisio cyrraedd cytundeb cyffredinol sy'n dderbyniol i bawb sy'n bresennol.
- b) Os nad yw'n bosib cyrraedd consensws, cynhelir pleidlais, a gwneir penderfyniad trwy fwyafrif syml o'r aelodau sy'n bresennol. Os bydd nifer y pleidleisiau o blaid ac yn erbyn yn gyfartal, bydd gan Gadeirydd y cyfarfod bleidlais fwrw ychwanegol.

12) Cyllid

- a) Bydd gan Gymdeithas Rhandiroedd [noder yr enw] gyfrif banc mewn banc a gytunir gan y pwyllgor.
- b) Bydd y Pwyllgor yn enwebu tri unigolyn i lofnodi sieciau (un ohonynt fydd y Trysorydd). Ni chaniateir i'r unigolion sy'n llofnodi fod yn berthnasau nac yn aelodau o'r un cartref.
- c) Bydd angen i ddau unigolyn lofnodi pob taliad.
  - i) Ar gyfer taliadau siec, byddant yn llofnodi'r siec.
  - ii) Ar gyfer taliadau eraill (megis taliadau BACS, i dynnu arian parod, taliadau gyda cherdyn debyd neu daliadau arian parod), bydd gofyn i ddau unigolyn sydd â hawl i lofnodi, lofnodi nodyn archeb, fydd yn cael ei gadw gan y Trysorydd.
- ch) Y Trysorydd fydd yn cadw cofnod o incwm a gwariant, a bydd yn rhoi adroddiad ariannol ym mhob cyfarfod.
- d) Bydd unrhyw arian sy'n cael ei godi gan neu ar ran Cymdeithas Rhandiroedd [noder yr enw] yn cael ei ddefnyddio'n unig i hyrwyddo nodau'r grŵp fel y nodir yn eitem 2 y cyfansoddiad hwn.

13) Diwygio'r Cyfansoddiad

- a) Dim ond mewn Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol neu Gyfarfod Cyffredinol Arbennig y gellir diwygio'r cyfansoddiad.
- b) Mae'n rhaid cyflwyno unrhyw gynnig i ddiwygio'r cyfansoddiad ar ffurf ysgrifenedig i'r Ysgrifennydd. Wedyn mae'n rhaid dosbarthu'r cynnig gyda rhybudd o'r cyfarfod.
- c) Bydd angen mwyafrif o ddwy ran o dair o'r rhai sy'n bresennol ac sydd â hawl i bleidleisio, i gymeradwyo unrhyw gynnig i ddiwygio'r cyfansoddiad.

14) Diddymu

- a) Os bydd cyfarfod yn penderfynu, trwy fwyafrif syml, bod yn rhaid cau'r grŵp, gellir galw Cyfarfod Cyffredinol Arbennig i wneud hynny. Unig fusnes y cyfarfod hwn, fydd diddymu'r grŵp.
- b) Os cytunir i ddiddymu'r grŵp, bydd unrhyw arian ac unrhyw asedau eraill sydd yn weddill, ar ôl talu unrhyw ddyledion sy'n weddill, yn cael ei roi i sefydliad elusennol lleol. Bydd penderfyniad ynghylch y sefydliad fydd yn ei dderbyn yn cael ei wneud yn y cyfarfod lle penderfynir diddymu'r grŵp.

Cytunwyd y cyfansoddiad hwn yng Nghyfarfod Cyffredinol Agoriadol Cymdeithas Rhandiroedd

..... on ...../...../.....

Enw: .....

Swydd yn y gr p: .....

Llofnod: .....

Dyddiad: ...../...../.....

Enw: .....

Swydd yn y gr p: .....

Llofnod: .....

Dyddiad: ...../...../.....

Enw: .....

Swydd yn y gr p: .....

Llofnod: .....

Dyddiad: ...../...../.....

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Contact us: Tel: 02920 225 942 / Email: wales@farmgarden.org.uk
Website: www.farmgarden.org.uk